

změně ve vlastnictví domu následkem jeho prodeje, rekursní soud dotyčný důvod případně vyvrátil a proto nezbylo, než dovolacímu rekursu vydražitelky vyhověti a změnou napadeného usnesení obnoviti usnesení prvního soudu, jímž návrhu vydražitelky bylo vyhověno. Jen tolik jest ještě k poukazu dlužnice v jejím rekursu, že prý ji nástupce vydražitelky ve vlastnictví domu v bytě trpí jako nájemníci, uvést, že tato okolnost požadovanému odevzdání domu a bytu na závalu by nebyla a mimo to jde o okolnost, k níž jako k novotě přihlížeti není přípustno (§§ 482 a 520 c. ř. s. a § 78 ex. ř.).

Čís. 6358.

Pozemková reforma.

Směrnice pro přikázání poměrné kvoty za patronátní břemena z přejímací ceny.

(Rozh. ze dne 12. října 1926, R I 868/26.)

Soud první stolice, rozvrhuje přejímací cenu za zabrané nemovitosti, zamítl návrh finanční prokuratury, by nabyvatel převzatých pozemků přejal patronátní břemena beze srážky z přejímací ceny a přiměřeně je zajistil — a rozvrhl po té přejímací cenu. Rekursní soud k rekursu finanční prokuratury a vlastníka zabraného velkostatku zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by pokračoval v jednání o rozvrhu přejímací ceny a po jeho skončení vydal nové rozvrhové usnesení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vlastníka zabraného velkostatku, upravil však výrok usnesení rekursního soudu v ten rozum, že z něho vymítil slova »hledě k pokynům níže uvedeným« a dodal, že pro nové jednání a rozhodnutí platí směrnice dané níže v důvodech tohoto rozhodnutí.

Důvody:

Směrodatným musí býti i zde zásady stanovené a odůvodněné rozhodnutím ze dne 2. července 1925 č. j. R I 395/26 čís. sb. 6163, kde provedeno:

že hledíc k účelu sledovanému přidělem zabraných nemovitostí, tož k účelu pozemkové reformy, dlužno v duchu předpisu §§ 26—28 náhr. zák., dle nichž převzaté nemovitosti, neučiní-li Státní pozemkový úřad dispozice jiné, mají se přidělci dostatí závad prosty (převzal-li Státní pozemkový úřad celý statek, musí se s knihovním převodem vlastnictví všechna věcná břemena a jiné závady vymazati z moci úřední, a převzal-li jen část statku, odepíše se tato část závad prostě, t. j. bez přenesení závad na statku vězících), ježto, potřebuje-li přidělec úvěru, jest úvěrovým zákonem postaráno o to, by se mu dostalo úvěru laciného a dlouhodobého — tuto zásadu závad prostého odevzdání převzatých nemovitostí použiti nutně i na břemena patronátní, na ně ještě spíše, než

na ostatní věcná břemena, proto, že patronátní břemena, ostatně pro svou středověkost přežilá a pro moderní dobu nevhodná, jsou zhusta velmi neurčitá (stavební břemena) a ztěžovala, ba znemožňovala by, kdyby na oddělených částech statku vězeť zůstávala, příští pozemkový obchod a hypotekární úvěr ohledně přidělených nemovitostí, že tedy,

jak již v rozhodnutí čís. 4880 sb. n. s. podrobně doličeno, patronátní břemena na oddělených částech (vyhražujíc Státnímu pozemkovému úřadu právo dispozice jiné) pomíjejí a jde jen o to, by jistota oddělením části statku ztenčená opět pro ně doplněna byla, což se děje tím, že zajišťují se na ně poměrná kvota uhražovacího kapitálu, vyšetřeného podle cen z roku 1913—1915;

že však toto doplnění jistoty jde na účet a tudíž ze jmění vlastníka statku, ježto i patronátní břemena jsou břemena jeho a on je tedy musí zastupovati a hraditi, že tedy úhrada nejde ze jmění státu a tudíž na účet Státního pozemkového úřadu jako přejímatele, poněvadž, kdyby je měl hraditi Státní pozemkový úřad, znamenalo by to, že by musil za převzaté nemovitosti dáti více, než zákonem (§ 41 a násl.) stanovenou přejímací hodnotu;

že tedy Státní pozemkový úřad oprávněn jest, ve smyslu Šu 43 náhr. zák., dle něhož přejímací cena stanoví se s ohledem na »osobitě vlastnosti« převzaté nemovitosti, jež cenu zvyšují nebo snižují a mohou býti jak skutkové, tak právní povahy, takže k nim patří i zatížení patronátu — břemena patronátní při stanovení přejímací ceny z hrubé hodnoty sraziti (a to ovšem dle cen z roku 1913—1915, arg. § 41) a jen zbytek jako ve smyslu zákona pravou přejímací cenu k rozvrhu předložiti, načež ovšem povinen jest shora zmíněnou jistotu za poměrnou kvotu jich zříditi, t. j. sraženou částku na ně vyhraditi a složiti, nebo za ni ručiti a úroky z ní vybývati, že však,

nesrazil-li je takto sám v oceňovacím řízení, že musí je rozvrhový soud dle obdoby § 46 náhr. zák. sraziti a tudíž poměrnou kvotu jejich hodnoty z let 1913—1915 z hrubé přejímací ceny napřed odpočísti a teprve zbytek rozvrhu podrobiti, a konečně

že tomu naprosto nevádí předpis lit. I Šu 20 t. zv. traktátu de jur. inc. Leopolda I., neboť ten chce brániti jenom simonii (svatokupectví), by totiž p r á v a patronátní, jež jsou rázu duchovního (spirituálního), a z nichž hlavním je právo presentační, nebyla čítána a za ně zvláštní peníz k hospodářské hodnotě statku a tudíž ke kupní ceně přiražen a cena statku tak zvyšována, naprosto však že nebylo úmyslem jeho, zapovídati z kupní ceny srážky za patronátní b ř e m e n a, jež jsou povahy ryze majetkové a o nichž jen proto nemluví, že se tehdy ještě jako břemena nepociťovala, takže snížení ceny z důvodu břemen těch je vždy dovoleno, neboť to nikdy nemůže býti simonií.

Na rozhodnutí č. 4880 sb. n. s. se stížnost odvolává neprávem, neboť tam otázka hrubé a pravé přejímací ceny nebyla vůbec vzata na přetřes ani v první, ani v druhé stolici, ani stranami, ani soudem a ani dovolací stížnost nezavdávala k jejímu rozvinutí podnětu, i musilo se tedy vycházeti ze zákonného předpokladu, že Státní pozemkový úřad předložil k rozvrhu přejímací cenu pravou, t. j. vybývající po srážce patronátních

břemen, že tudíž ovšem zajistiti musí příslušnou kvotu břemen těch beze srážky z přejímací ceny (pravé), ba ani se nevědělo, jaký návrh finanční prokuratura učiní (ježto návrh její byl dvojsmyslný, bylo uloženo, by učinila návrh určitý), a šlo, jak již shora vytčeno, jen o zdůvodnění nároku církevních ústavů na doplnění jistoty oddělením části statku ztenčené, kdežto v projednávaném případě již první soudce na základě zde se vyskytujícího zvláštního ustanovení dohody o přejímací ceně, že předávající strana (vlastník statku) zůstává i na dále samojediná v patronátních břemen zavázána, rozhodl a právě z toho důvodu návrh finanční prokuratury na zajištění patronátních břemen z přejímací ceny zamítl, oproti čemuž již druhý soud uznal, že se břemena ta mají přikázati z přejímací ceny k rozvrhu předložené, což právě je předmětem stížnosti dovolací, takže se zde o tom rozhodnouti musilo. Doložiti dlužno, že sice finanční prokuratura a vlastník žádají přikázání patronátních břemen beze srážky z přejímací ceny, ačkoli k rozvrhu předložena cena hrubá, že však tato žádost finanční prokuratury nevadí proto, že může žádati jen za přikázání jistoty, otázka však, zda jistota půjde z přejímací ceny, či nikoli, tedy z prostředků vlastnickových, či z prostředků státu, je věcí těchto dvou podmětů a nemůže si předpisovati, odkud práva církevních ústavů z břemen patronátních plynoucí mají býti hrazena. Vlastník neprávem žádá přikázání na účet státu, jak již vyloženo. Když však podle práva přikázání poměrné kvoty za patronátní břemena může jíti jen z přejímací ceny (hrubé, o níž zde jde), má to za následek, že usnesení prvního soudu, jímž cena ta rozvržena byla, musí býti zrušeno a cena ta novému rozvrhu podrobena. Poněvadž tu jsou rozhodny směrnice zdejšího rozhodnutí R I 395/26, shora shrnuté, a ne pokyny dané rozhodnutím rekursního soudu, bylo tak uznati, jak se stalo.

Čís. 6359.

Pozemková reforma.

Není-li dosud známo, jaká obmezení uloží Státní pozemkový úřad v přidělovací listině přidělci ohledně přidělené nemovitosti, nelze bez svolení Státního pozemkového úřadu ku vydobytí peněžité pohledávky proti přidělci povolití exekuci vnucenou správou přidělené nemovitosti ani zabavením držebních a užívacích práv k ní.

(Rozh. ze dne 12. října 1926, R I 921/26.)

Soud první stolice povolil ku vydobytí peněžité pohledávky exekuci vnucenou správou nemovitosti, jež byla dlužnici Státním pozemkovým úřadem přidělena, dosud jí však nebyla knihovně připsána. Rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.